

नेपाली सैनिक कल्याणकारी बोर्डले कल्याणकारी कार्य अन्तर्गत संचालन गरेको

प्रथम आयोजना-लघुवित्त कार्यक्रमको समिक्षा

बाट

स.र. (अ.प्रा.) देव बहादुर घले, कार्यकारी अधिकृत (योजना, अनुसन्धान तथा विस्तार)

परिचय

१. कल्याणकारी कार्य अन्तर्गत नेपाली सैनिक कल्याणकारी बोर्डले अवकास प्राप्त (अ.प्रा.) सैनिकहरू, एकल महिला र बहालवाला सैनिकका परिवारहरूको आय बृद्धि गरि निजहरूको जिवन स्तर उकास्न संसारमा लोक प्रिय लघुवित्त कार्यक्रम नेपाल ईन्भेष्टमेन्ट बैंक सितको सहकार्यमा बि.सं. २०७० साल देखि संचालन गर्दै आई रहेको छ। यो हिताधिकारीहरू बीच निकै लोक प्रिय कार्यक्रम बनेको छ।

लघुवित्त कार्यक्रमको अर्थ

२. संसारमा गरिबी उन्मुलनको लागि प्रसस्त अध्ययन र अभ्यासहरू गरेको देखिन्छ। हाल संसारको विभिन्न स्थानमा गरिएको अभ्यास अनुरूप गरिबी उन्मुलनकोलागि लघुवित्त कार्यक्रम एउटा महत्वपूर्ण र सफल कार्यक्रम भएको पुष्टीभै सकेको छ। इनै छिमेकी मुलुक बंगलादेशमा गरिएको अभ्यास अतिनै सफल भएको मानिन्छ। लघुवित्त कार्यक्रमको सिद्धान्त के छ भने, यदि पिछडिएका गरिब जनताहरूलाई उनीहरूको घरदैलामै सहज र सुलभ ब्याज दरमा कर्जा उपलब्ध गराउन सकियो र उनीहरूले जिन्दगीमा गरेको कामको अनुभव र दखल अनुसारको लघु-ब्यवसायमा थप तालिमको ब्यवस्था गरि उनीहरूको उद्ध्यमशिलता विकास गर्न सकिएको खण्डमा, ती पिछडिएका गरिब जनताहरूको जीवन स्तर स्वतः बढेर आउंछ।

नेपाल सरकारबाट निर्देशित लघुवित्त कार्यक्रम

३. लघुवित्त कार्यक्रमको महत्व बुझी नेपाल सरकारले पनि नेपालमा लघुवित्त कार्यक्रम संचालनमा ल्याएको छ। नेपाल सरकारले प्रमुख बैंकहरूलाई बैंकको लगानीको केही प्रतिशत लघुवित्त कार्यक्रममा अनिवार्य रुपमा लगानी गर्नु पर्ने नीति अवलम्बन गरेकोमा, बैंकहरूको शाखा सिमित संख्यामा शहर केन्द्रित अवस्थामा रहेको र दुर्गम स्थानहरूमा लघुकर्जा घर दैलो

सम्म पु-याउन आर्थिक दृष्टिकोणबाट घाटा मुलक हुने गरेकोले केही बैंकहरूले बरु जरिमाना तिर्ने गरेको र केही बैंकहरूले माईक्रो फाईनेन्स ईन्सटिट्युट (MFI) हरुमार्फत लघुवित्त कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको पाईन्छ। यसो गर्दा हिताधिकारीहरूले नेपालमा २०% देखि २५% सम्मको ब्याज दरमा कर्जा पाउने गर्द छन्। यो ब्याजदर उच्च भएको महशूस गरि, सन् २०१२ सालमा नेपाल राष्ट्र बैंकले प्रमुख बैंकहरू/Rural Micro Development Center (RMDC)लाईघटिमा ८% ब्याज दरमा Micro Finance Institution (MFI) हरुलाई कर्जा उपलब्ध गराउने र MFIहरूले गरिब जनताहरूलाई घर दैलोमा बढीमा ६%को स्प्रेड राखी अर्थात १४%मा कर्जा उपलब्ध गराउने नीति निर्धारण गरेता पनि, MFIहरूले जनताको घर दैलोमा सेवा पु-याउन कर्मचारीहरूमा अत्याधिक खर्च हुनेभनि ब्याज दर घटाउन ब्यावहारिक नहुने भनि तर्क राखि रहेको अवस्था छ।

अन्य देशको तुलनामा नेपालको ब्याज दर

४. पत्र पत्रिकाहरूमा उल्लेख भए अनुसार, लघुवित्त कार्यक्रम संचालनको क्रममा, संसारको औसत ब्याज दर ३५% रहेको दाबी गरिन्छ। यो ब्याजदर उब्जेकिस्तानमा उच्च अर्थात ८०% सम्म रहेको छ भन्ने सुनिन्छ भने, श्रीलंकामा कम अर्थात १७% रहेको छ भनिन्छ। नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको न्युनतम ब्याजदर १४% रहेतापनि ब्यावहारमा नेपालमा ब्याजदर २०% देखि २५%नै रहेको बुझिन्छ र केही विश्लेषकहरूले, लघुवित्तको ब्याजदर नेपालमा अरु देशहरूको तुलनामा कम रहेको तर्क समेत पेस गर्ने गरेको पाईन्छ।

नेपाली सैनिक कल्याणकारी बोर्ड र नेपाल ईन्भेष्टमेन्ट बैंकसित को सम्झौता

५. नेपाली सैनिक कल्याणकारी बोर्डले नेपाल ईन्भेष्टमेन्ट बैंक लिमिटेड सितको सहकार्यमा लघुवित्त कार्यक्रम बि.सं. २०७० साल देखि संचालनमा ल्याइको छ। तदानुरूप, नेपाल ईन्भेस्टमेन्ट बैंकले ४.५% ब्याजदरमायस बोर्डको सिफारिसमा हिताधिकारीहरूलाई ऋण उपलब्ध गराउंछ र नेपाली सैनिक कल्याणकारी बोर्डले कार्यक्रम बारे हिताधिकारीहरूमा प्रचार प्रसार गर्नुका साथै तालिम सन्चालनमा सघाई दिने र ऋण नतिर्नेहरूबाट सांवा-ब्याज उठाउनमा बैंकलाई मददत गर्ने गर्द छ। पुरुषको हकमा रु ३ लाख देखि रु ७ लाख सम्म र एकल महिलाको हकमा रु ४ लाख देखि रु ७ लाख सम्म लघुब्यावसायको लागि कर्जा लिन सक्छन्। यसको साथै हिताधिकारीहरूले 'सहकारी संस्था' खोली ठुलै ब्यावसाय गर्न चाहेमा रु

एक करोड सम्मको कर्जा ४.५% ब्याजदरमै लिन सक्छन्। (सहकारी संस्था खोली कर्जा लिने बारे विस्तृत विवरण परियोजना शिर्षकमा पढन सक्नु हुने छ।) तसर्थ हिताधिकारीहरूले आफ्नो घर दैलोमा ब्यावसायको लागि ४.५%मा कर्जा पाउनु भनेको उनीहरूको जिवन स्तर उकास्नको लागि एउटा ठुलो अवसर हो। यस लघु वित्त कार्यक्रमले ब्यवसायको लागि लघु कर्जाको साथै महाभुकम्पमा घर भत्केका बहालवाला तथा अ.प्रा. सैनिक ब्यक्तिहरूलाई ४.५% ब्याजदरमै रु ४ लाख सम्म अति 'सुलभ घर कर्जा' समेत दिन थालेको छ। बहालवाल तथा अ.प्रा. सैनिक तथा तिनका छोरा छोरीहरूले ठुलै ब्यवसाय गर्ने मनसाय भएमा 'युवा कृषि स्व:रोजगार कर्जा' कार्यक्रम अन्तर्गत रु एक करोड सम्म ६% ब्याजदरमा कर्जा लिन सक्ने छ। वास्तवमा बैंकले लिने ब्याज दर १०%को हुने छ तर नियमानुसार सांवा-ब्याज बुझाउनेहरूलाई सरकारले ४%को दरले बैंकहरूलाई ब्याज मिनाहा गर्ने हुंदा ऋणीहरूले ६%मात्र ब्याज तिर्नु पर्ने छ।(सुलभ घर कर्जा र युवा कृषि स्व:रोजगार कर्जाको विस्तृत विवरण परियोजना शिर्षकमा पढन सक्नु हुने छ।)

निर्धारित लक्ष र हाल सम्मको उपलब्धी

६. लघुवित्त कार्यक्रम संचालन भएको एक वर्ष भित्र ५,००० ब्यक्तिहरूलाई र त्यसपछिको वर्षहरूमा १०,०००को दरले ५ वर्षमा करिब ४५,००० ब्यक्तिहरूलाई कार्यक्रममा समेटी पहिलो वर्षमा करिब रु पचास करोड र पांच वर्षमा करिब रु४.५ अरब ऋण वितरण गरि सक्ने लक्ष राखिएकोमा पहिलो वर्षको लक्ष सहजै प्राप्तभै हाल सम्ममा (२०७३ साल भदौ मसान्त सम्ममा) लघुवित्त कर्जा तर्फ १३,२४१ जनालाई रु १ अरब, ८१.६२ करोड ऋण वितरण भै सकेको र अति सुलभ घर कर्जा तर्फ ७१९ जनालाई रु २८.७३/- करोड बितरण भई सकेको छ। दुवैलाई जोडदा हाल सम्ममा कुल जम्मा १३,९६० हिताधिकारीहरूलाई रु २ अरब १०.३५ करोड कर्जा वितरण भई सकेको छ। नेपाली सैनिक कल्याणकारी बोर्डले संचालन गरेको लघुवित्त कार्यक्रमलाई दृष्टिगत गर्दा र हाल आएर बहालवालाको परिवार समेतलाई यस कार्यक्रममा समावेस गरिएको कारणले गर्दा निर्धारित लक्ष भन्दा निकै बढी ब्यक्तिहरू लाई लक्षित सिमा भन्दा बढी ऋण प्रवाह हुने प्रक्षेपण गरिएको छ।

आर्थिक विश्लेषण:

७. नेपाली सेनाको पहिलेको योजनानुसार यदि कल्याणकारी कोषबाट लघुवित्त कार्यक्रम संचालन गरिएको भए:

(क) कल्याणकारी कोषलाई १.५% (६%-४.५%)को ब्याजमा हुने घाटाले हाल सम्ममा रु ५.९० करोड घाटाभै सक्ने थियो;

(ख) पांच वर्षमा रु ४.५ अरब वितरण हुंदा कोषलाई रु १३.५ करोड घाटा हुने थियो।

८. यस कार्यक्रममा नेपाली सैनिक कल्याणकारी बोर्डले, सरकारले MFI हरुको लागि निर्धारण गरेको ६%को ब्याजमा स्प्रेड राखी कर्जा वितरण गरेको भए:

(क) ऋणीले तिर्नु पर्ने ब्याजदर- १०.५% हुने थियो;

(ख) यसो गरिएको भए, हाल सम्म (२०७३ सालको भदौ मसान्त सम्म) वितरित कर्जाबाट ३ वर्षमा बोर्डले कोषलाई रु २३.५८ करोड मुनाफा गराउने थियो भने ५ वर्षको अवधीमा घटिमा रु ४.५ अरब वितरण गरि ३ वर्षमा कोषलाई रु ६१ करोड भन्दा बढी मुनाफा गराउने थियो।

(ग) तर यो संस्था No Profit No Lossमा संचालित भएको हुंदा सम्पूर्ण फाईदा हिताधिकारीहरुले उपभोग गरि रहेका छन्।

९. आर्थिक आर्जन- प्रारम्भिक अध्ययन अनुसार, कर्जा लिनेहरुले लगानीबाट घटिमा ७०% देखि ५००% सम्म मुनाफा आर्जन गर्ने सक्ने देखिन्छ (दृष्टान्त परिशिष्ट-'क', 'ख' र 'ग'मा)। यदि ७०% मात्र मुनाफा आर्जन गरेको मान्ने हो भनेपनि, हाल सम्म भएको कर्जा प्रवाहले हिताधिकारीहरुले ३ वर्ष भित्र सम्पूर्ण कर्जा ब्याज समेत चुक्ता गरि, समष्टिगत रुपमा रु १ अरब २७ करोड मुनाफा आर्जन गर्ने छन् र ५ वर्षमा रु ४.५ अरब कर्जा वितरण गर्न सकिएमा हिताधिकारीहरुले ३ वर्षमा पुरै सांवा र ब्याज चुक्ता गरि रु ३ अरब १५ करोड मुनाफा आर्जन गर्ने छन्।

१०. तुलनात्मक अध्ययन-नेपाली सेनाले बहालवाला तथा अ.प्रा. सैनिकहरुलाई कल्याणकारी कोषबाट महिनामा रु १००/- बढाउंदा कोषले बार्षिक रु १९ करोड खर्च गर्नु पर्छ। मासिक रु १००/- ले वास्तवमा जवानहरुको जीवनस्तर उकास्नमा कतिको मद्दत पुग्छ विचारणीय छ तर यो कार्यक्रम सफल भएमा वास्तवमै सकल दर्जाको जिवन स्तर उकास्नमा यसले महत्वपूर्ण भूमिका निर्विवाद रुपमा खेल्ने स्पष्ट देखिन्छ।

संक्षेप

११. नेपाल ईन्भेष्टमेन्ट बैंकले नेपाली सेना कल्याणकारी बोर्डसितको सहकार्यमा सञ्चालित लघुवित्त कार्यक्रममा रु ९ अरब सम्म लगानी गर्न तयार छ। यसबाट अनुमान गर्न सकिन्छ कि यदि गम्भीर रूपमा यो कार्यक्रमलाई सफल तुल्याउन सकिएमा यसबाट सम्पूर्ण अ.प्रा. सैनिकहरु र बहालवाला सैनिकका परिवारहरुको जिवनस्तर वास्तवमै उकासिने छ।
१२. नेपाली सेनाबाट अवकास पाएका जवानहरु देशको एउटा अनुशासित र भर पर्दो जनशक्ति हो। यो जन शक्तिलाई सही मार्ग प्रदर्शन गर्न सकेमा यस जनशक्तिले आफ्नो जिवन स्तर उकास्नको साथै सरकारले परिकल्पना गरेको गरिबी उन्मुलनको कार्यक्रमलाई नमुनाको रूपमा साकार तुल्याई सबैलाई यस कार्यक्रम तर्फ आकर्षित गर्ने छ। तर हरेक कामको राम्रो पक्षका साथै केही नराम्रा पक्षहरुपनि हुन्छन् जस्लाई समयमै सम्बोधन गर्न आवश्यक हुन्छनै। जस्तै यदि ब्यवसायको लागि कर्जा लिनेहरुले, जुन ब्यवसायको लागि कर्जा लिएको हो सो कर्जालाई ब्यवसायमा लगानी नगरि आफ्नो अन्य काम टार्नमा प्रयोग गर्ने हो भने यो कार्यक्रमले परिकल्पना गरेको लक्ष प्राप्त नहुन पनि सक्छ। त्यसैले यस कार्यक्रमलाई अनुगमन (Monitor) गर्न तालिम प्राप्त आवश्यक जनशक्तिको आवश्यकता पर्द छ। तसर्थ यस तर्फ सबैको ध्यान जान आवश्यक छ।

परिशिष्ट-क

बास्राको ब्यवसाय

१. **वस्तु स्थिति**

- (क) रु १ लाखको कर्जामा बार्षिक ४.५% ब्याज लाग्ने;
 (ख) सांवा-ब्याज ३ वर्ष भित्र फिर्ता गरि सक्नु पर्ने;
 (ग) रु एक लाख सम्मको कर्जाकोलागि बिमा स्वेच्छिक हुने;
 (घ) हाल सानो जुम्ले बच्चा सहितको बास्रीलाई रु१४,०००/- पर्छ;
 (ङ) बास्राले ६-६ महिनामा बच्चा जन्माउने तर हिसाबमा वर्ष-वर्षमा बच्चा जन्माउने हिसाबले गणना गरिएको;
 (च) बोकाको मुल्य एक वर्षमा घटिमा रु८,०००/- पर्ने;
 (छ) प्रायः गरिब किसानले स्थानीय साधन र श्रोतले बास्राको खोर बनाउनेहुंदा एक लाख सम्मको कर्जा लिनेहरुको लागि खोरको खर्च नराखिएको;
 (ज) रु एक लाखमा पाठा पाठी सहित ७ वटा बास्राको माउं किन्न सकिने।

२. **गणना:**

बर्ष	कर्जा (रु)	२बच्चा सहितको बास्रीको मुल्य (रु)	१बर्षको बोका/खसीको मुल्य (रु)	२बच्चा सहितको बास्रीको संख्या	जम्मा मुल्य (रु)	बोका वा खसीको		औषधोपचार खर्च (रु)	सम्पतिको जम्मा मुल्य (रु)	बार्षिक तिर्नु पर्ने सांवा (रु)	बार्षिक तिर्नु पर्ने ब्याज		मुनाफा
						संख्या	जम्मा मुल्य (रु)				दर	जम्मा (रु)	
०	१,००,०००/-	१,४०००/-	८,०००/-	६	८४,०००/-	१	८,०००/-	८,०००/-	१,००,०००/-	३३,३३३/-	४.५%	४,५००/-	-

१	६६,६६७/-	१,४०००/-	८,०००/-	१२	१,६८,०००/-	७	५६,०००/-	०	२,२४,०००/-	३३,३३३/-	४.५%	३,०००/-	१,२४,०००/-
२	३३,३३३/-	१,४०००/-	८,०००/-	२४	३,३६,०००/-	१९	१,५२,०००/-	०	४,८८,०००/-	३३,३३३/-	४.५%	१,५००/-	३,८८,०००/-
३	०	१,४०००/-	८,०००/-	४८	६,७२,०००/-	४३	३,४४,०००/-	०	१०,१६,०००/-	३३,३३३/-	४.५%	०	९,०७,०००/-

३. विश्लेषण

(क) ३ वर्षमा पुरै कर्जा ब्याज समेत सहजै चुक्ता गर्न सकिने;

(ख) ३ वर्षमा कर्जा चुक्ता गरि सक्दा तेस्रो वर्षको अन्तमा सम्पतिको मुल्य रु ९,०७,०००/- पुग्ने। अर्थात औषतमा प्रति वर्ष ३०२%को दर मा मुनाफा आर्जन हुने।

(ग) गणनामा बास्रालाई खुवाउनु पर्ने नुन र दानाको हिसाब नराखिएको।

परिशिष्ट-ख

साग-सब्जीको ब्यावसाय

१. वस्तुस्थिति:

(क) रु ५०,०००/- कर्जा लिई सब्जी पसल खोल्ने;

(ख) खुच्चा पसलेहरुले मण्डीबाट साग सब्जी ल्याई ३०% देखि ५०% सम्म मुनाफा राखी बेच्ने गरेको देखिएको;

(ग) सब्जी बिग्रिने विषय वस्तुलाई ध्यानमा राखी हरियो सागको लागि एक दिन, काउली, बैगन, फर्सी आदिको लागि एक हफ्ता र आलु,प्याज तथा लसुन आदिको लागि Turnover Period ३० दिन राखिएको;

(घ) ब्याजदर ४.५% र सांवा फिर्ता गर्नु पर्ने अवधी ३ वर्ष।

२. गणना:

सि.सं.	विवरण	बिक्री गर्नु पर्ने अवधी (दिन)	तौल	खरिद		बार्षिक		बार्षिक बिक्री मुल्य
				मुल्य प्रति के.जी.	खरिद मुल्य	खरिद मुल्य	मुनाफ %	
१	हरियो साग	१	१०	५०	५००	१,८२,५००	२५%	२,२८,१२५
२	आलु	३०	१००	४०	४,०००	४८,६६६.६७	२०%	५८,४००
३	प्याज	३०	६०	९५	५,७००	६९,३५०	२०%	८३,२२०
४	लहसुन	३०	२५	३००	७,५००	९१,२५०	२०%	१,०९,५००

५	भान्टा	७	२०	६०	१,२००	६२,५७१.४३	३०%	८१,३४२.८६
६	भिन्डी	७	२०	७०	१,४००	७३,०००	३०%	९४,९००
७	काउली	७	२०	८०	१,६००	८३,४२८.५७	३०%	१,०८,४५७.१
८	पत्ता गोबी	७	२०	४०	८००	४१,७१४.२९	३०%	५४,२२८.५७
९	हरियो केराउ	७	२०	६०	१,२००	६२,५७१.४३	३०%	८१,३४२.८६
१०	फर्सी	३०	२०	५०	१०००	१२,१६६.६७	३०%	१५,८१६.६७
११	लौका	७	२०	५०	१०००	५२,१४२.८६	३०%	६७,७८५.७१
१२	करेला	७	२०	७०	१४००	७३,०००	३०%	९४,९००
१३	गाजर	७	१५	४०	६००	३१,२८५.७१	३०%	४०,६७१.४३
१४	मुला	७	१०	३०	३००	१५,६४२.८६	३०%	२०,३३५.७१
१५	च्याउ	१	५	१५०	७५०	२,७३,७५०	३०%	३,५५,८७५
१६	कांक्रा	७	१५	५५	८२५	४३०१७.८६	३०%	५५,९२३.२१
१७	हरियो सिमी	७	२५	५०	१२५०	६५,१७८.५७	३०%	८४,७३२.१४
१८	गोलभेडा	७	२५	४०	१०००	५२,१४२.८६	३०%	६७७८५.७१
जम्मा			४५०	१३३०	३२,०२५	१३३३३८०		१७,०३,३४२

कर्जा चुक्ता योजना तथा आम्दानी

वर्ष	कर्जा (रु)	बार्षिक आम्दानी (रु)	साग सब्जीको मुल्य (रु)	पसलको किराया (रु)	गाडीको भाडा खर्च			ब्याज @ ४.५%	कुल बार्षिक खर्च (रु)	मुनाफा (Rs)		
					गाडीको ट्रिप	हरेक ट्रिपको भाडा (रु)	जम्मा भाडा (रु)					
१	५०,०००	१७,०३,३४२	१३,३३,३८०	४८,०००	५२	५००	२६,०००	१६,६६६.६७	२,२५०	१४,२६,२९६	२,७७,०४५.६	
			१३,३३,३८०	४८,०००	५२	५००	२६,०००	१६,६६६.६७				
२	३३,३३३.३३	१७,०३,३४२	१३,३३,३८०	४८,०००	५२	५००	२६,०००	१६,६६६.६७	१,५००	१४,२५,५४६	२,७७,७५५.६	
			१३,३३,३८०	४८,०००	५२	५००	२६,०००	१६,६६६.६७				
३	१६,६६६.६६	१७,०३,३४२	१३,३३,३८०	४८,०००	५२	५००	२६,०००		७५०	१४,२४,७९६	२,७८,५४५.६	
			१३,३३,३८०	४८,०००	५२	५००	२६,०००					
४	०	१७,०३,३४२							०	०	१४,०७,३८०	२,९५,९६२.३

पहिलो ३ वर्षमा एक मुष्ट मुनाफा -	रु८,३३,३८७/-
बार्षिक मुनाफा -	रु२,७७,७९६/-
पहिलो ३ वर्षमा बार्षिक मुनाफा% -	५५५%

३. विश्लेषण

(क) उक्त ब्यावसायको लागि रु ५०,०००/- मात्र कर्जा लिएपनि पुग्ने देखिन्छ।

(ख) उपरोक्त बमोजिम ब्यवसाय चलाउंदा बार्षिक ५५५% सम्म मुनाफा आर्जन हुन सक्ने देखिन्छ।

परिशिष्ट-ग

खुद्रा पसल (Grocery Shop)

१. वस्तु स्थिति

(क) कर्जा रु४,००,०००/- र ब्याज ४.५%;

(ख) सांवा-ब्याज ३ वर्ष भित्र चुक्ता गर्नु पर्ने;

(ग) शटर भाडा मासिक रु४,०००/-;

(घ) मुनाफा १०% मात्र राखेको;

(ङ) ग्रासरीको सामान स्थानीय खपतको प्रकृति अनुसार, बढी भन्दा बढी किसिमका सामान राख्ने परिकल्पना गरिएको;

(च) कुनैपनि सामानको परिमाण एक महिना भित्र खपत हुने गरि राख्ने रणनीति अवलम्बन गरिएको।

२. गणना:

वर्ष	कर्जा (रु)	पसलको मासिक किराया (रु)	जम्मा बार्षिक किराया (रु)	मासिक खरिद मुल्य (रु)	बार्षिक खरिद मुल्य (रु)	मुनाफा %	Selling Price (Rs)	सामान बिक्री गरि सक्नु पर्ने अवधी (महिना)	सांवा ब्याज चुक्ता				मुनाफा/महिना (रु)	
									वार्षिक आम्दानी (रु)	कर्जा चुक्ताको दर (रु)	ब्याजको दर	ब्याज (रु)		
१	४,००,०००	४,०००	४८,०००	४,००,०००	४८,००,०००	१०	५२,८०,०००	१	५२,८०,०००	१,३३,३३३.३	४.५५%	१८,०००	२,८०,६६६.७	२३,३८८.८९
२	२,६६,६६६.७	४,०००	४८,०००	४,००,०००	४८,००,०००	१०	५२,८०,०००	१	५२,८०,०००	१,३३,३३३.३	४.५५%	१२,०००	२,८६,६६६.७	२३,८८८.८९
३	१,१३,३३३.३	४,०००	४८,०००	४,००,०००	४८,००,०००	१०	५२,८०,०००	१	५२,८०,०००	१,३३,३३३.३	४.५५%	६,०००	२,९२,६६६.७	२४,३८८.८९
४	०	४,०००	४८,०००	४,००,०००	४८,००,०००	१०	५२,८०,०००	१	५२,८०,०००	०	४.५५%	०	४,३२,०००	३६,०००

३. विश्लेषण

(क) मुनाफा सिर्फ १०% राखिएको, जबकि खुद्रा ब्यापारीहरूले तयारी खाद्य पदार्थको मुनाफा १५-२०% राख्ने गर्दछ;

(ख) तेस्रो वर्ष भित्र सांवा-ब्याज चुक्ता हुने;

(ग) पहिलो ३ वर्षमा मुनाफा ७२% रहने र चौथो वर्षबाट १०८%को दर ले मुनाफा आर्जन हुने।